Erum við komin inn í 21. öldina eða ekki?

Ráðstefna:
Þekkingarnet Íslands?
23. mars 2010, Reyðarfirði

Sigurbjörg Jóhannesdóttir
Sérfræðingur
Mennta- og menningarmálaráðuneytið

Hvar erum við stödd í dag?

- Engin námsstefna á Íslandi
- Fáir skólar sem hafa unnið stefnumótun í dreifnámsmálum

- Mikil þróun búin að eiga sér stað í kennsluháttum og margt verið prófað á síðustu árum
- Skólarnir stundum ekki alveg í takt við nútímann eða þarfir nemenda

- Mikið brottfall úr skólum. Hvað erum við að gera rangt?

- Engin samræming á milli skóla / Lítil samvinna
- Mismunandi skilningur á hugtökum

- Námsframboð ekki samræmt, ójöfnuður út frá búsetu, sumar námsleiðir ekki í boði nema í staðnámi

- Vantar fleiri rannsóknir á Íslandi um menntun
- MRN er að fara að láta vinna úttekt á fjarnámi í framhaldsskólum
- Nokkur minni verkefni í gangi sbr. samvinna þekkingarsetranna / Netháskólaverkefnið

- Stöndum frammi fyrir miklum niðurskurði í menntakerfinu sem mun væntanlega bitna á framboði í námi og það er einnig líklegt að það verði minni þjónusta í boði en verið hefur

Hvað er til ráða?

- Eigum við að halda áfram á sömu braut og leyfa kennsluháttum að þróast einhvernveginn, hugtök ná að festa sig í sessi með mismunandi skilning á bakvið sig, sama brottfallið heldur áfram, skólahúsnæði sprungin o.s.frv.
- Eða eigum við að nota tækifærið núna í erfiðum aðstæðum og breyta einhverju?

Hvað finnst þér?

Net-University project
Transfer of innovation

- Er eitthvað sem hefur farið fram hér í dag sem við getum lært af?
- Er kannski búið að ryðja brautina fyrir okkur í öðrum löndum og það eina sem við þurfum að gera sé að tileinka okkur hugmyndafræðina og verklagið sem er þegar til og hrinda því í framkvæmd?

Hvað eru samstarfsaðilar okkar í verkefninu að gera?

From the Scottish highland and the islands

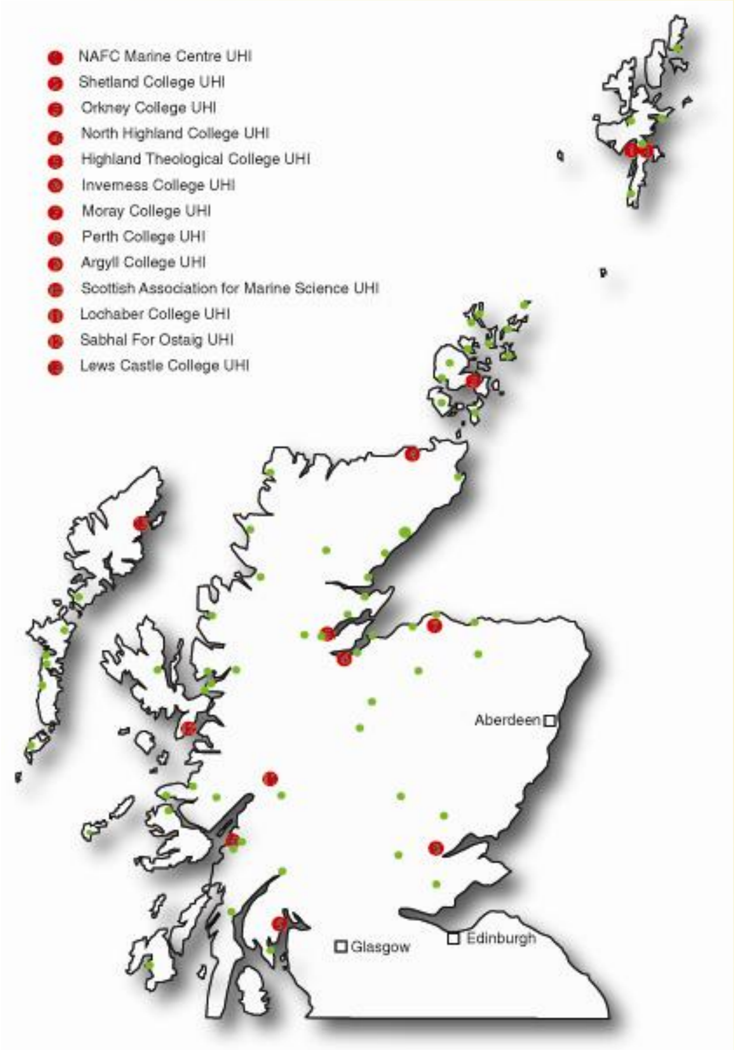

- Skotarnir reka öflugt samstarf háskóla, rannsóknarsetra, framhaldsskóla og námsvera sem heitir University of the Highlands and the Islands (UHI), sem Íslendingar geta lært af varðandi fyrirkomulag, sveigjanleika, stjórnun, verka- og tekjuskiptingu á milli þátttökuaðila.
- Lews Castle College hefur byggt upp sérhæfða námsbraut á grunn-, meistara og doktorsstigi um sjálfbæra byggðaþróun. Verkefni sem getur verið fyrirmynd að uppbyggingu á háskólanámi frá landsbyggðinni byggða á sérstöðu svæðis.

From Labrador and Newfoundland

- Í Labrador og Nýfundnalandi í Kanada eru rekin samstarfsnet um dreifnám, á framhaldsskóla- og háskólastigi.
- Þar er notað eitt kennslu- og stoðkerfi, **Desire2Learn**, sem er notað á öllum skólastigum. Nemendur halda úti ferilmöppu á Netinu í gegnum þetta kerfi sem fylgir þeim allan skólaferilinn.
- Kanada notar svæðaskiptingar og skólar eru lykilaðilar í þróun og mótun svæðanna

From Jönköping in Sweden

- Svíarnir eru með öflugt samstarf á milli Menntavera (learning centers), framhaldsskóla og háskóla.
- Þeir hafa skapað háa gæðastaðla varðandi þá þjónustu sem menntaver veita framhaldsskólum og háskólum.
- Í Svíþjóð er samræmd upplýsingaveita um allt nám á háskólastigi og samræmt nemendaskráningakerfi háskóla.
- Svíarnir eru með svæðaskipt menntanet þar sem háskólar og menntaver vinna saman.

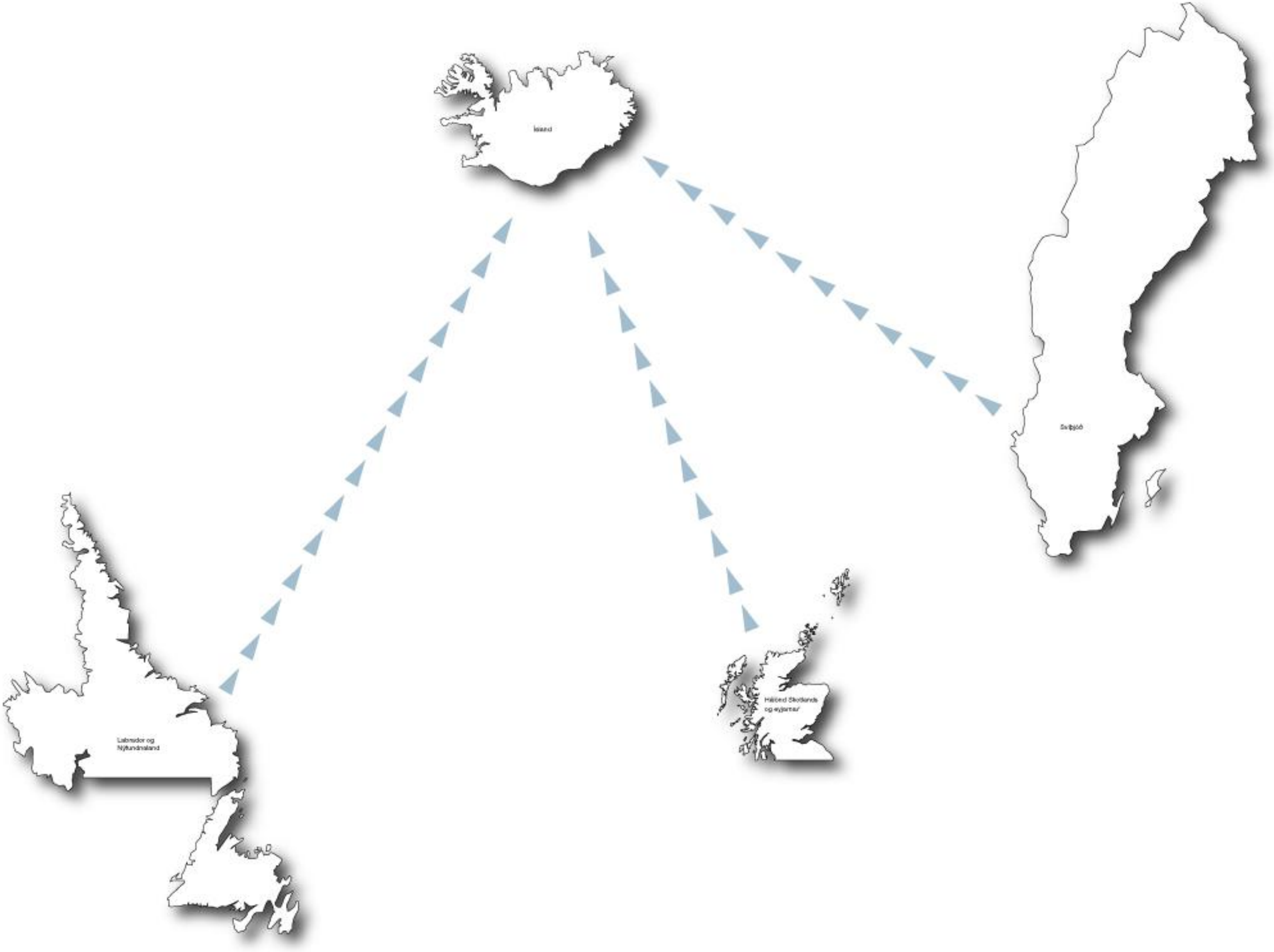
Ísland
Svíþjóð
Labrador og
Nýfundnaland
Hálönd Skotlands
og eyjarnar

Stofnum samstarfsnet

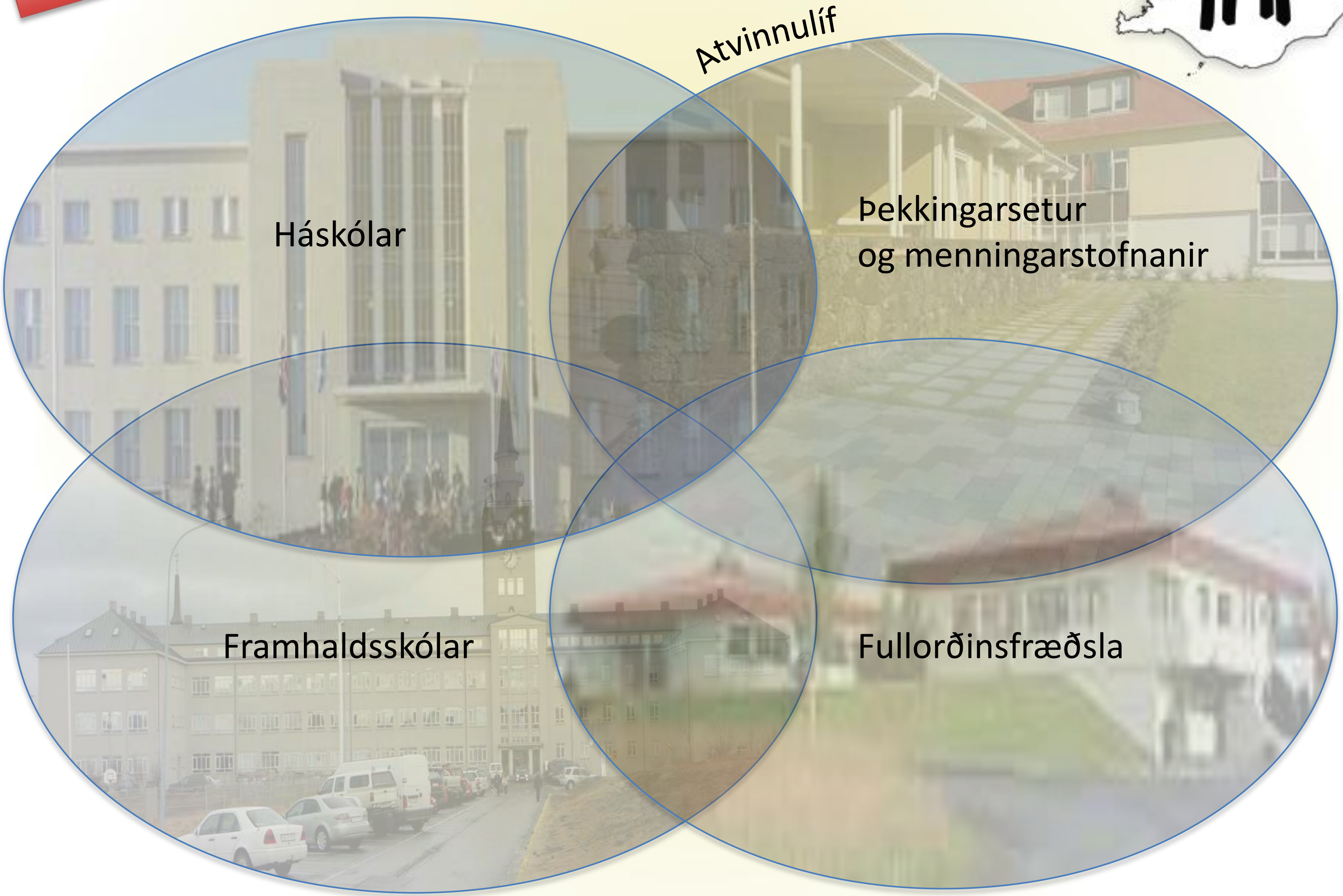

What do we have to do?

- Key concepts
- Organizations / Cooperators
- Management
- Financial
- The use of ICT
- The teachers education
- Quality

Hugtök kennsluhátta eins og þau eru notuð í dag á Íslandi

Í háskólum

	Staðbundið nám	Fjarnám	Dreifnám	Lotunám	Nám með vinnu
Háskóli Íslands	x	x			x
Háskólinn á Akureyri	x	bakkalár		masters	
Háskólinn á Bifröst	x	x			
Háskólinn á Hólum	x	x			
Háskólinn í Reykjavík	x	x			x
Landbúnaðarháskólinn	x	x			

Taflan er fengin frá Sigurbj.Jóh. (2008). Netháskólinn.Skýrsla sem er byggð á viðtölum við starfsmenn samstarfsháskólanna

Í framhaldsskólum

Dreifnám – Nám sem er blanda af staðnámi á einum stað og netnámi

Fjarnám – Netnám

Dagskóli / Kvöldskóli / Síðdegisskóli - Staðnám

Í grunnskólum

Dreifnám – Nám sem er kennt dreift landfræðilega í gegnum myndfundabúnað/Skype

Skilgreining hugtaka

- Við þurfum að skilgreina betur þau hugtök sem við notum fyrir mismunandi kennsluhætti svo það liggi sami skilningurinn á fyrir hvað þau standa.

Skoska hugtakanotkunin

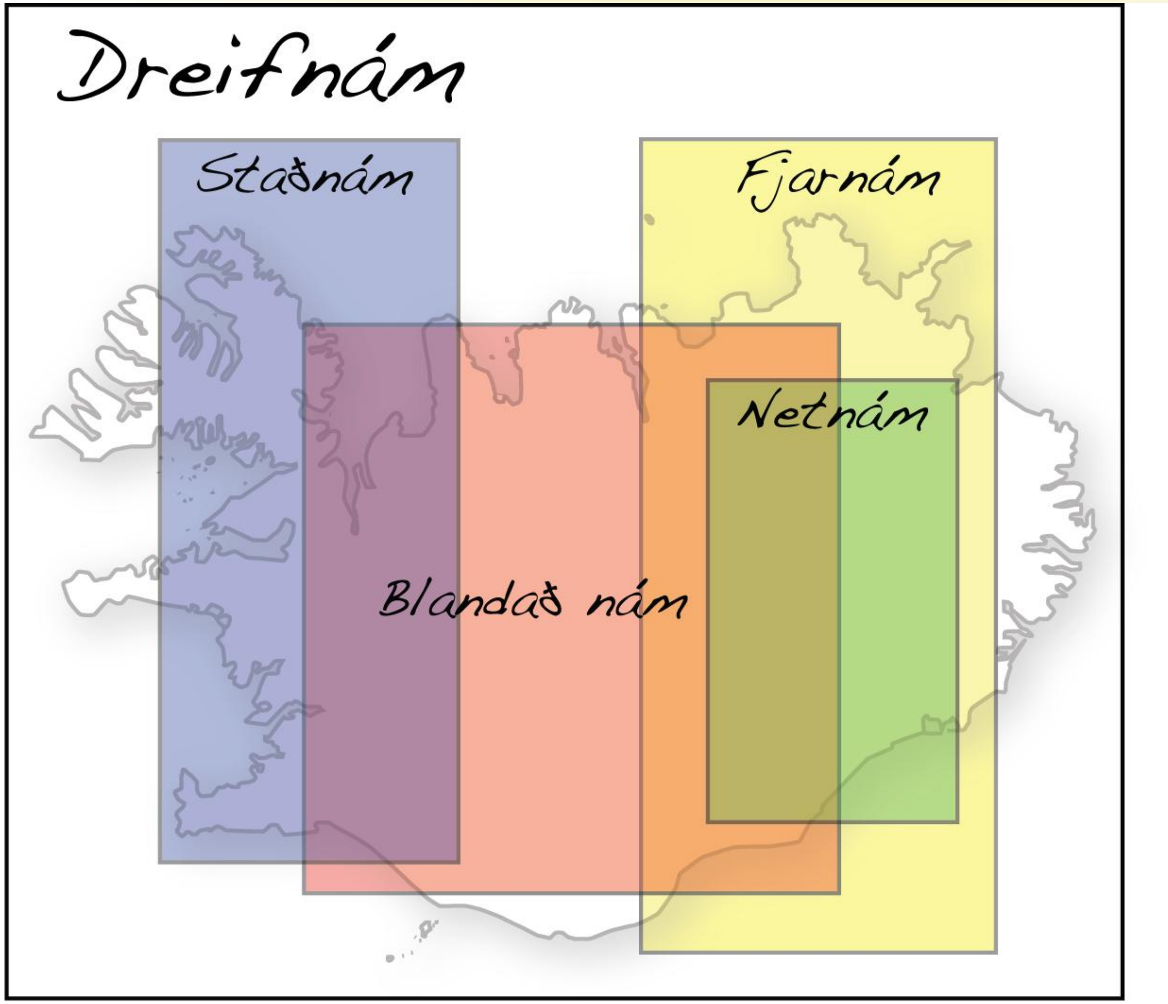

Samband fjarnáms og dreifnáms. Myndin er staðfærð að Íslandi og íslensku, en fyrirmyndin er frá Robin Mason og Frank Rennie. (2006). *eLearning: The Key Concepts.* London: Routledge.

Tillaga um notkun hugtaka

The use of key-concepts

- **Staðnám** = Nám sem fer fram á einum stað og nemendur eru líkamlega í nærveru kennara
- **Netnám** = Nám sem fer eingöngu fram í gegnum kennslukerfi á Netinu
- **Fjarnám** = Nám sem fer fram í fjarveru við kennara, inni í því getur verið netnám en einnig aðrir miðlar
- **Blandað nám** =Nám sem fer fram að stórum hluta í netnámi en einnig er ætlast til að nemendur mæti í sömu bygginguna reglulega og fái staðnámskennslu
- **Dreifnám** = Nemendur eða/og kennslan er dreifð landfræðilega og/eða margskonar miðlar eru notaðir til að koma kennslunni til skila

Skipulag

Organization

- Eitt samstarfsnet á Íslandi (Þekkingarnet Íslands?)
- 9 svæðaskipt samstarfsnet
  (nota svæðaskiptingu Sóknaráætlunar ríkisstjórnarinnar 20/20)
- Háskólastigsnet
- Framhaldsskólastigs- og fullorðinsfræðslunet
- Net Þekkingarsetra- og menningarstofnana

Búa til góðar tengingar á milli – vinna saman

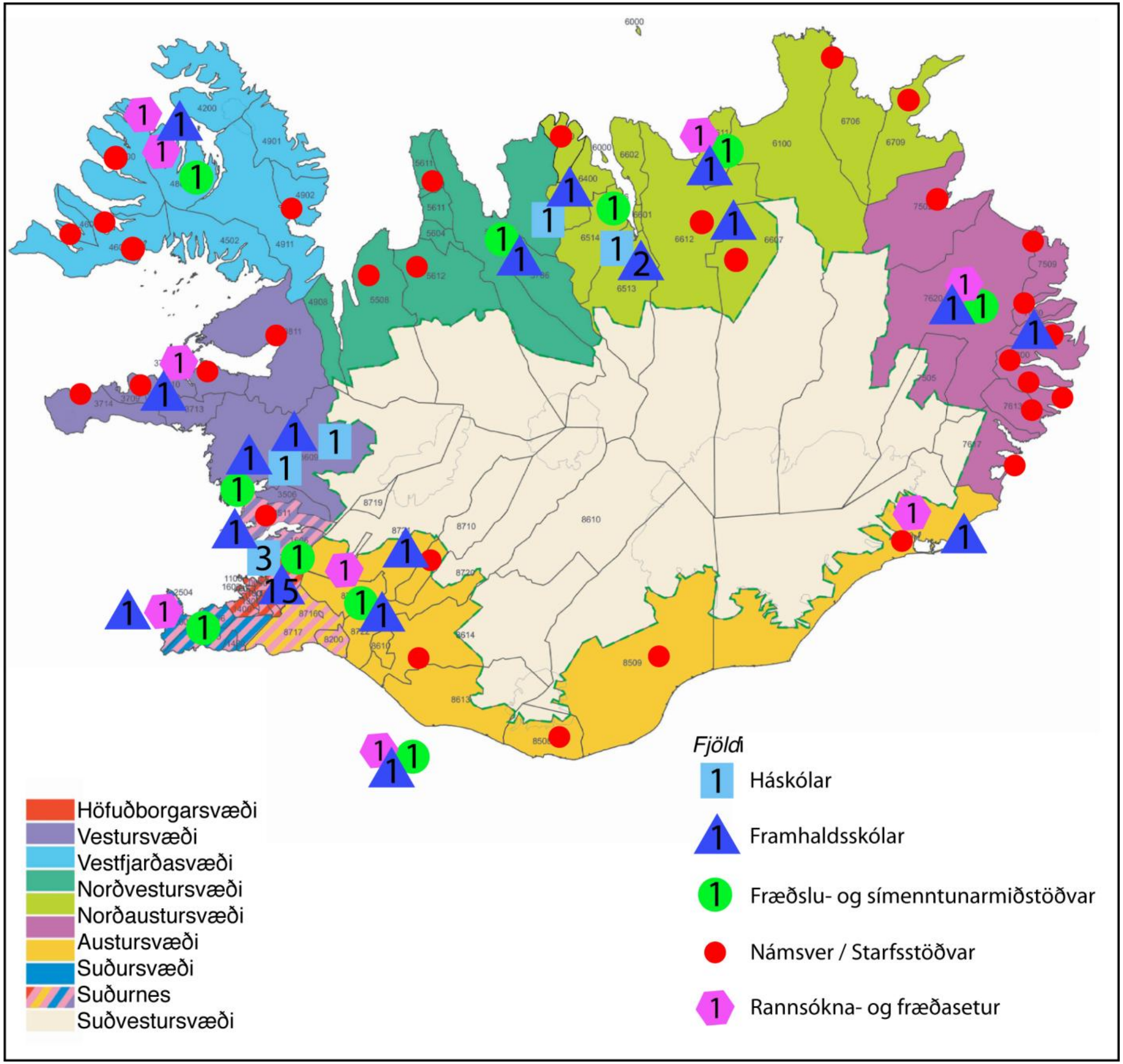
Höfuðborgarsvæði
Vestursvæði
Vestfjarðasvæði
Norðvestursvæði
Norðaustursvæði
Austursvæði
Suðursvæði
Suðurnes
Suðvestursvæði
Fjöldi
Háskólar
Framhaldsskólar
Fræðslu- og símenntunarmiðstöðvar
Námsver / Starfsstöðvar
Rannsókna- og fræðasetur

Stjórnun
Management

Yfirstjórn

9 stjórnir samstarfssvæða

Stjórn samstarfsnets háskóla

Stjórn samstarfsnets framhaldssskóla og fullorðinsfræðslu

Stjórn samstarfsnets þekkingarsetra og menningarstofnana

Háskólanet

Net-University

- Háskólanetsstjóri (rektor?)
- Stjórn háskólanets
- Doktorsnám (eitt doktorsnám?)
- Fagkennarar mynda fagsamfélög (á ábyrgð sérstakra fagstjóra), vinna saman að framboði í greininni og uppbyggingu kennslu, námsmats og gæðamats
- Nemendur geta verið skráðir beint inn í Háskólanetið og útskrifast frá því eða skráðir í einhvern þátttökuskólann og útskrifast þaðan

Reiknilíkan
Financial

- Það þarf að endurskilgreina reiknilíkön MRN til skólanna miðað við nýja hugsun í kennslu
- Það þarf að endurskoða kjarasamninga kennara þannig að þeir ýti frekar undir notkun sveigjanlegra kennsluhátta
- Skoða UHI RAM reiknilíkanamódelið og athuga hvort við getum nýtt hugsanahátt þess í skiptingu fjár á milli samstarfsaðila

UHI and their microRAM model

- UHI er með reikniformúlu, sem er kölluð “microRAM (Resource Allocation Model)” og hefur hún þann tilgang að deila þeim fjármunum sem koma inn til UHI frá nemandanum til þeirra þátttökuaðila sem þjónusta hann. Skiptingin er þannig:
  - 65% er ráðstafað til þess akademíska þátttakanda sem sér um kennsluna
  - 18% er fyrir “hýsingu” nemandans (aðgang að kennslustofu, tölvustofu, bókasafni o.s.frv.)
  - 17% er ráðstafað til þess aðila sem sér um skráningu nemandans (þ.e. sá sem sér um skráningu nemandans inn í UHI, vinnslu umsóknar, skráningu í námskeið og annarrar skráningarvinnu)

Kennslukerfi í notkun

Learning management systems in use

Blackboard	Angel	Námsnet	Námskjár	Moodle
(FÁ)	FUS	IR	FIV	FB
(VMA)	MH	FG	ML	BHS
Verzló	(MA)	Hraðbraut	IH	VA
MK	Laugar	Flensborg	Menntaborg	FAS
HÍ		MS	Bifröst	ME
(HA)		MR		FSH
		HR		FNV
		LBHI		FSN
		(LHÍ)		FSS
				FMOS
				MÍ
				➔ FÁ
				➔ VMA
				➔ MA
				HÍ
				-> HA
				Hólar
				-> LHÍ
3 (6)	3 (4)	8 (9)	5	(18) 13
8% (16%)	8% (11%)	22% (24%)	14%	(49%) 35%

Gögn um framhaldsskóla byggð á gögnum frá Sólveigu Jakobsdóttur. (2009). Fjarnám og blandað nám í íslenskum framhaldsskólum: Þróun og framtíð? Erindi flutt á málstofu á vegum RANNUM 17.11.2009.

Gögn um háskólana eru fengin frá Sigurbj.Jóh. (2008). Netháskólinn. Skýrsla sem er byggð á viðtölum við starfsmenn samstarfsháskólanna. Taflan uppfærð 2010 skv. nýrri óformlegri vitneskju en ekki allir skólar yfirfarnir.

(Þeir skólar sem eru í sviga eru að hugsa um að skipta úr því kerfi sem þeir hafa notað og flytja sig yfir í Moodle. Nóvember 2009 / mars 2010.)

Yfir 90% af grunnskólum notar Mentor

Notkun UT

The use of ICT

Markmið að styðji við sveigjanlega kennsluhætti

- Sameiginleg upplýsingaveita um allt nám á Íslandi
- Sameiginlegt rafrænt innritunarkerfi
- Sameiginleg stoðkerfi (svæðaskipt/skólastig?). Efla náms- og starfsráðgjöf. Ýta undir samfélög.
- Sameiginlegt kennslukerfi / tengingar á milli / Einn aðgangur Námsmat innbyggt inn í kennslukerfið
- Sameiginlegt nemendabókhaldskerfi / tengingar á milli
- Símenntun kennara / OER / Netnámskeið / Auðveldara að ná til kennara ef eru í einu samstarfsneti
- Opið námsefni, verkefni, próf … (OER). Sameiginleg OER leitarvél sem leitar að efni í sameiginlegum efnisbanka, MELT, vefsíðum skóla, Flickr, YouTube, Wiki o.s.frv.
- CS Ísland (Creative Commons Iceland)

The purpose of the ICT using is it should support flexible learning

21. öldin

The age of flexible learning

- Vinnum saman
- Beitum sveigjanlegum kennsluháttum
- Aukum val nemenda / jafnræði til náms
- Nýtum UT betur